

Sygn. akt IV CSK 601/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z powództwa A. W. i B. W.
przeciwko K. K. i X. K.
o wydanie nieruchomości, nakazanie i zakazanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 czerwca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych
od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt I Ca [...],

I. odrzuca skargę kasacyjną;

**II. zasądza od pozwanych na rzecz powodów kwotę
450 (czterysta pięćdziesiąt) zł z tytułu zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie A. W. i B. W. wnieśli przeciwko X. K. i K. K. pozew o wydanie bliżej opisanej nieruchomości oraz o rozgraniczenie twierdząc, że pozwani pozbawili ich władztwa nad częścią nieruchomości stanowiącą ich własność; następnie wnieśli także o nakazanie pozwanym przywrócenia stanu zgodnego z prawem przez dokonanie czynności usuwających skutki bezprawnego przejęcia gruntu.

Powództwo uwzględnił Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 9 listopada 2017 r., powołując jako podstawę orzeczenia art. 222 § 1 k.c., a w zakresie rozgraniczenia – art. 36 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2019, poz. 725); apelację pozwanych oddalił Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 10 maja 2018 r. Powodowie, zaskarżając wyrok Sądu odwoławczego w całości, oznaczyli w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 2.000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sprawy mające za przedmiot roszczenia windykacyjne lub negatoryjne (art. 222 k.c.) są rozpoznawane w trybie procesowym, z wszystkimi tego konsekwencjami, w tym z uzależnieniem dopuszczalności skargi kasacyjnej od wartości przedmiotu zaskarżenia, zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. Stosowanie tego kryterium dopuszczalności skargi wywołuje wątpliwości, gdy w sprawie o wydanie nieruchomości orzeczono także o rozgraniczeniu, które rozpoznawane samodzielnie należy do trybu nieprocesowego, z właściwymi dla tego trybu kryteriami dopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 519¹ k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano w takich sytuacjach zarówno dopuszczalność skargi bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1997 r., III CKN 43/97, z dnia 5 lutego 2002 r., II CZ 147/01, z dnia 28 stycznia 2009 r., IV CNP 114/08 i z dnia 20 lipca 2012 r., II CZ 85/12 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2017 r., IV CZ 138/16), jak i uzależniano dopuszczalność skargi od wartości przedmiotu zaskarżenia według kryterium określonego w art. 398¹ § 2

k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r., I CSK 163/05, z dnia 15 maja 2013 r., III CZ 24/13 i z dnia 16 października 2014 r., I CSK 67/14, oraz analogicznie pod rządem d. art. 393 pkt 1 k.p.c. postanowienia z dnia 3 października 1997 r., I CZ 125/97 i z dnia 26 lipca 2000 r., I CZ 73/00).

W ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie decydujące znaczenie ma charakter sprawy, o którym przesądza jej przedmiot i jego materialnoprawne przesłanki, co ostatecznie decyduje także o trybie postępowania, w jakim sprawa jest rozpoznawana. Jeżeli roszczenie windykacyjne lub negatoryjne ma pierwszoplanowe znaczenie, a rozgraniczenie ma charakter wtórny i jest jedynie potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy o własność lub wydanie nieruchomości (por. art. 36 Prawa geodezyjnego i kartograficznego) sprawa rozpoznawana jest w procesie i dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Ostatecznie w każdej sprawie podlega badaniu jej natura, przedmiot sporu poddany pod osąd. W sprawie niniejszej powodowie wystąpili z roszczeniem windykacyjnym i negatoryjnym, zarzucając pozwanym bezprawne naruszenie własności i te żądania stanowiły istotę sporu. Z tego względu za materialnoprawną podstawę powództwa, a następnie wyroku Sąd uznał art. 222 k.c. Zarówno żądanie rozgraniczenia, jak i orzeczenie o nim miały tylko charakter pomocniczy.

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę pozwanych jako niedopuszczalną, na podstawie art. 398² w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania ze skargi orzeczono stosownie do art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aw

aj